

PRAKTIJKDILEMMA'S VAN COASSISTENTEN

Tijdens een bijeenkomst met andere coassistenten wordt de naam genoemd van een patiënt, een leeftijdgenoot, die stervende is. Mag dat eigenlijk wel? Mag je als coassistent injecteren? En mag een patiënt jouw aanwezigheid weigeren? Vragen waar je tijdens je coschappen tegenaan kunt lopen, waar de KNMG antwoord op heeft.

COASSISTENTEN EN VOORBEHOUDEN HANDELINGEN

VRAAG

Mag ik als coassistent voorbehouden handelingen verrichten, bijvoorbeeld injecteren?

Antwoord KNMG Artseninfolijn

Een coassistent mag niet zelfstandig een voorbehouden handeling indiceren of verrichten. Wel is het toegestaan dat een coassistent in opdracht van een arts een voorbehouden handeling verricht. In dat geval moet voldaan worden aan de vereisten die de Wet BIG daaraan stelt. Dit houdt onder meer in dat de coassistent bekwaam moet zijn en dat er voldoende toezicht geregeld is.

Wet BIG

De Wet BIG stelt geen voorwaarden aan de functie of het beroep van een 'opdrachtnemer'. Dit betekent dat in principe iedereen in opdracht van een arts een voorbehouden handeling mag verrichten, mits voldaan is aan de eisen die de Wet BIG hieraan stelt. Bekwaamheid van de opdrachtnemer is een van de belangrijkste van deze eisen.

Bekwaamheid

Ook studenten, leerlingen of coassistenten mogen dus voorbehouden handelingen verrichten als dit in opdracht van een arts (en soms in opdracht van een verloskundige) gebeurt. In zo'n geval zal de toetsing van de bekwaamheid van de opdrachtnemer over het algemeen wel meer inhoudelijk moeten plaatsvinden. Er kan niet zomaar worden aangenomen dat het verrichten van bepaalde voorbehouden handelingen in voldoende mate in de opleiding is aangeleerd en daarom zal bekwaamheid niet snel aanwezig mogen worden geacht.

Aanwijzingen

Dat betekent uiteraard niet dat coassistenten onder geen enkele voorwaarde voorbehouden handelingen mogen verrichten, want dan zouden zij immers nooit de bekwaamheid daartoe kunnen verwerven. Wel betekent het, dat degene die een handeling nog moet aanleren door de opdrachtgever in eerste instantie uitgebreid van aanwijzingen en toezicht zal moeten worden voorzien. Zodat dankzij die aanwijzingen en dat toezicht toch voldoende bekwaamheid aanwezig is om een voorbehouden handeling te mogen uitvoeren.

BEROEPSGEHEIM TUSSEN COASSISTENTEN ONDERLING

VRAAG

Tijdens een bijeenkomst met tien andere coassistenten waarin we onze ervaringen als coassistent met elkaar delen, kregen we het over een patiënte van onze leeftijd. Bijna iedereen had al wel van deze patiënte gehoord, aangezien ze stervende was en van onze leeftijd, wat dus veel indruk maakt. Toen iemand vroeg hoe het met haar ging, vroeg iemand anders over wie het ging en toen is de naam van de patiënt genoemd tijdens dit overleg. Mijn vraag is nu of dit mag of niet?

Antwoord KNMG Artseninfolijn

Als de informatie-uitwisseling niet gerelateerd is aan een behandeling, bespreek je dergelijke ervaringen aan de hand van geanonimiseerde patiënten. Het noemen van de naam van de patiënt dient dan immers geen doel. Het gaat erom ervaringen te delen en dat is doorgaans goed mogelijk met anonieme gevallen.

Beroepsgeheim

Coassistenten hebben een beroepsgeheim dat is afgeleid van de arts. Bovendien hebben zij vaak een beroepsgeheim op grond van een overeenkomst die ze hebben getekend. Dit beroepsgeheim dient ook onderling te worden gerespecteerd.

Uitzondering

Alleen als er sprake is van een uitzondering op het beroepsgeheim mag de naam van de patiënt genoemd worden. Dat is bijvoorbeeld aan de orde als alle beroepsbeoefenaars 'rechtstreeks betrokken' zijn bij de behandeling. Dat is vaak aan de orde bij bijvoorbeeld patiëntbesprekingen. Maar ook dan dient de privacy van de patiënt zoveel mogelijk gerespecteerd te worden.

AANWEZIGHEID COASSISTENT IN DE SPREEKKAMER

VRAAG

Ik loop een maand stage in een huisartsenpraktijk. Heeft de patiënt het recht om mijn aanwezigheid te weigeren bij de behandeling?

Antwoord KNMG Artseninfolijn

Ja, de patiënt heeft inderdaad het recht om de aanwezigheid van een coassistent te weigeren. Dit zal ook moeten worden gehonoreerd. In de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst is bepaald dat de hulpverlener verrichtingen in het kader van de behandelingsovereenkomst uitvoert buiten de waarneming van anderen. De patiënt kan echter instemmen met de aanwezigheid van de coassistent (artikel 459 WGBO). Meestal hangt er een poster in de wachtkamer met de aankondiging dat er een coassistent meeloopt met de arts. En dat de patiënt zo nodig tegen de aanwezigheid van de coassistent bezwaar kan maken.

Vraag? KNMG Artseninfolijn

Lid van De Geneeskundestudent? Dan kun je met vragen op ethisch en gezondheidsrechtelijk (juridisch) terrein kosteloos advies krijgen van de KNMG Artseninfolijn. Op maandag t/m donderdag tussen 9.30 en 16.00 uur telefonisch bereikbaar via 030 282 3322.

Alle praktijkdilemma's vind je op knmg.nl/praktijkdilemma.